

(לעיל)¹ **וסבר רבי יוסי על המזיק כולי** –

And does *Rabi Yosee* maintain that the damager is required, etc.

Overview

The גמרא came to a conclusion that ר"י (also) maintains על המזיק להרחיק את עצמו, but asked that we find elsewhere that he maintains על הניזק להרחיק את עצמו. Our תוספות initially discusses why the question is asked here. Subsequently תוספות will offer an entirely different explanation of our entire סוגיא.

תוספות replies to an anticipated difficulty:

לקמן על מקומה² הוה ליה לאקשוויי -

The גמרא **should have asked this question later in its proper place** -

אלא משום דאיצטריך ליה לפרש הכא דסבר רבי יוסי דעל המזיק להרחיק את עצמו³ -

However, since it was necessary for the גמרא to explain here that ר"י maintains that the מזיק must distance himself, therefore -

אסקוה לכולה מילתא הכא –

The גמרא **concluded the entire matter here** –

תוספות addresses the meaning of 'לוקח':

ובלוקח דהכא אי אפשר לפרשו כפירוש רבינו חננאל⁴ -

And regarding the 'לוקח' here, it is impossible to explain it according to the פר"ח (in the case of ובור - אילן ובור) -

דפירש באדם שלוקח משרה וטוענין ללוקח⁵ -

Who explained there (by משרה) that we are discussing a person who bought a משרה (which was near the boundary), and we argue 'on behalf of a buyer'. The reason this cannot be the meaning of 'לוקח' here -

דאם כן למה ירחיק המשרה כשיבא שם ירק כיון שטוענין לו שהמוכר קנה סמיכה זו -

For if indeed it is so (that he bought the משרה close to the boundary), **why should**

¹ This indicates that this תוספות should precede ד"ה מכלל תוספות.

² The משנה of וירק משרה is on כה, The גמרא should have pointed out the contradiction between these two משניות in the גמרא there. Why mention it here?

³ The גמרא just proved from משרה וירק that (even) ר"י maintains that על המזיק להרחיק, therefore the גמרא felt it necessary to resolve the contradiction from אילן ובור where it is evident that ר"י maintains על המזיק להרחיק את עצמו.

⁴ See ד"ה הכא where תוספות brings down this view from the ר"ת (however see רש"ש there [and TIE there footnote # 5] that it should read ר' חננאל [not ר"ח]).

⁵ There is a general rule that if a buyer (or an heir) gets into a dispute with a third party, ב"ד claims on behalf of the buyer (or heir) any claim which the seller (or the מוריש) could have claimed. Therefore it is possible that the משרה can be סומך (even according to רבא), since we will claim on his behalf that this is the way it was when he bought it, and presumably the seller reached an agreement with the neighbor to be סומך the משרה.

he be required to distance the **משרה** when his neighbor will plant there **ירק**, for 'we will argue on his behalf' that the seller acquired this right of **סמיכה** from the neighbor -

אלא צריך לפרש בלוקח כמו שפירש בקונטרס או כרבי יצחק ברבי מרדכי⁶ -

Rather it is necessary to explain that 'לוקח' means either as רש"י explained it or the **ריב"ם** -

כך פירש רבינו יצחק כל הסוגיא⁷ לפי שיטת רש"י -

This is how the ר"י explained the entire סוגיא according to s' approach -

asks: תוספות

וקשה לו מה הוצרך⁸ לחלק בדוחק בין לוקח דאילן ללוקח דמשרה⁹ -

And the ר"י has a difficulty with פרש"י; why was it necessary to awkwardly differentiate between the buyer of a tree and the buyer of the **משרה** -

Another question on פרש"י:

ועוד דלמה המתין להביא משנה זו דמשרה וירק באחרונה המוקדמין במשנתנו¹⁰ -

And furthermore why did the גמרא wait till the end to cite this משנה of משרה - אילן ובור and אילן ושדה of משניות the משניות of our **ירק**, which precedes in the order of -

A final question on פרש"י:

ועוד דקתני בתוספתא (פרק א' [ה"ז]) רבי יוסי מתיר בחרדל -

And additionally, the תוספתא states; "ר"י permits by חרדל (that he does not distance) -

שאומר לו כדרך שעשית בתוך שלך כך אני עושה בתוך שלי -

For the בעל החרדל says to the הדבורים (בעל הדבורים) just as you do in your property, so I will do in my property' -

משמע דבעל דבורים סמך תחלה¹¹ -

⁶ See the תוס' ד"ה הכא תוס' ד"ה יח,א. That (regarding the אילן) it means (according to רש"י) that the initial owner still owns the אילן and the buyer made a בור, or (according to the ריב"ם) that the buyer has the אילן and the initial owner makes the בור. The same would be here wither the seller owns the משרה (according to רש"י), or the buyer owns it (the ריב"ם). In either case it was made בהיתר.

⁷ תוס' ד"ה ואי referring to the explanation given in the previous ואי.

⁸ The תוס' amends this to read שהוצרך (instead of הוצרך).

⁹ here is referencing this which תוספות stated in ד"ה ואי that the way ר"פ is explaining the case of חרדל that the field belonged initially to the בעל החרדל, it is difficult to understand why (according to the רבנן) the בעל החרדל (who planted the חרדל בהיתר) is required to distance himself from the דבורים which came later; why is this different from חרדל ודבורים? By אילן ובור, if the אילן was first, he is not required to distance himself; why is it different by דבורים? The answer which תוספות gave that by אילן ובור there is a הפסד מרובה is considered to be somewhat of a דוחק! See there TIE footnote # 22 & 23.

¹⁰ The גמרא first cites the משנה of אילן ושדה (on כו,א), the משנה of אילן ובור (on כה,ב) and lastly the משנה of משרה וירק (on כה,א). Why is this משנה cited last at the very end of this סוגיא?!

Indicating that the בעל הדבורים was סומך first not like פרש"י that the בעל החרדל was סומך first (בהיתר גמור)!

תוספות offers his interpretation of רבינא's answer:

ומפרש רבינו תם ורבינו חננאל דהכי גרסינן -

And the ר"ה an the ר"ה explain that this is how the text reads -

אלא אמר רבינא קסברי רבנן על המזיק להרחיק את עצמו -

‘Rather רבינא said, the רבנן maintain the מזיק is required to distance himself’ -

והשתא הדר ביה מכל שינויי דלעיל -

So now (by saying 'אלא'), the גמרא **retracts from all the previous answers** that were given on behalf of רבא -

דודאי בכולהו מודה רבא דכי ליכא כותל או ירק דסמיך -

For it is certain that in all those cases, רבא agrees that if there is no wall or vegetable that one may be סומך -

משום דקא סברי רבנן דדוקא על המזיק להרחיק את עצמו דהיינו כי איכא דבר הניזוק -

Since the רבנן maintain that it is specifically incumbent on the מזיק to distance himself; meaning when there is something that is being damaged; only then can one be considered a מזיק -

אבל כי ליכא דבר הניזוק לא מקרי הסומך מזיק -

However when there is nothing being damaged, the סומך cannot be called a מזיק -

ולא אסור רבא לסמוך אפילו לרבנן אלא דוקא בור -

And רבא did not forbid to be סומך anything, even according to the רבנן, only a בור specifically was prohibited -

משום טעמא דכל¹² מרא ומרא דקא מחית מרפית לארעאי -

On account of the reason that with every pounding of your shovel you soften up my land -

ולהכי חשוב הסומך מזיק אפילו כי ליכא בור -

So therefore in that case only, the סומך is considered a מזיק even if there is no בור in his neighbor's רשות -

וכיון דלרבנן נמי סמיך אתי שפיר פלוגתייהו כדפרישית לעיל¹³ אליבא דאביי -

¹¹ The בעל החרדל is saying to the בעל הדבורים, 'I can do whatever you do'; indicating that the בעל הדבורים was סומך first.

¹² See the גמרא on יז,ב and יז,א ד"ה לא יחפור and יז,ב. See 'Thinking it over'.

¹³ בעל ר"י ורבנן between מחלוקת אביי in the very beginning. In summation; according to the בעל הדבורים and the בעל החרדל damage each other). The dispute hinges on whether this case is similar to two בורות where the second בור needs to make the entire הרחקה (the view of the רבנן) or that this is not similar to בור where the second בור is מזיק בידים (therefore he makes the entire הרחקה), however here the בעל החרדל is not מזיק בידים [and the בעל הדבורים acted כהוגן], therefore the בעל החרדל need not move any more than the בעל הדבורים (the view of יוסי). (ר' יוסי).

And since he can be סומך even according to the רבנן, the argument between the רבנן and ר' יוסי will be well understood as I explained previously according to אביי - ולכך הדר ביה ולא מוקי בלוקח וכגון¹⁴ שסמך בעל דבורים תחלה -

And it is for this following reason that רבינא retracted from the answer of פפא רב and he did not establish the מחלוקת between the ר"י and רבנן by a buyer, and in a case where the בעל הדבורים was סומך first -

משום דאם כן לא היה מתיר רבי יוסי לסמוך לבעל החרדל -

For if that were the case ר"י would not permit the בעל החרדל to be סומך -

כיון דבעל הדבורים לא עשה כלל שלא כהוגן -

Since the בעל הדבורים did not act improper at all (it was completely בהיתר in a case of לוקח) -

ודוקא בדסמיך בלא לוקח שעשה קצת שלא כהוגן בעל הדבורים -

And it is only if the בעל הדבורים was סומך, not by a לוקח, where the בעל הדבורים acted somewhat improperly that -

מתיר רבי יוסי לבעל החרדל לסמוך כדפרישית לעיל¹⁵ -

– permits the בעל החרדל to be סומך as I explained previously –

פ"ר"ת will now show that all the difficulties mentioned before on פרש"י, will not apply to ר"ת תוספות ור"ח:

ולפי זה אתי שפיר דלמסקנא זו לא נצטרך לחלק בין לוקח האילן ללוקח משרה¹⁶ -

And according to this it will all work out that in the conclusion we are not required to differentiate between a buyer of a tree (where he can keep the tree) to a buyer of a משרה (where he is required to move it); in both cases he is not required to move it if he was a לוקח -

ולהכי המתין נמי¹⁷ כדי להביא מתניתין דמשרה משום דמינה צריך לחזור מכל שינויי דלעיל -

And therefore we also understand why the גמרא waited to cite the משנה of משרה (even though it was taught before some of the other משניות), because on account of this משנה it became necessary to retract from all the previous answers -

ואתי נמי שפיר דמיירי שסמך נמי בעל דבורים תחלה¹⁸ כמו שמוכח בתוספתא:

And it also works out well that we are discussing a case where the בעל הדבורים was סומך first as is evident in the תוספתא.

¹⁴ This is not like ר"פ who established the מחלוקת by a לוקח where the בעל החרדל was סומך first. תוספות already explained (see footnote # 9) why it is difficult to learn that the חרדל was first, so now תוספות explains why we cannot say the מחלוקת is by a לוקח where the דבורים were first.

¹⁵ See footnote # 13.

¹⁶ See footnote # 9

¹⁷ See footnote # 10.

¹⁸ See footnote # 11.

Summary

רבינא is retracting what was previously assumed, and concludes that according to רבא it is only by a בור that it is אסור לסמוך even if there is no other בור (because of סומך, כל מרא דמחית מרפית לארעי, but in all other cases since there is no גיזק, the סומך cannot be considered a מזיק. The מחלוקת between ר"י ורבנן is where the דבורים were לוקח (and not by a לוקח).

Thinking it over

תוספות writes that (even) according to רבא, it is only by בור that it is אסור לסמוך since however by the other 'מזיקים' there is no need for הרחקה, since he is not מזיק now. Previously²⁰ תוס' wrote (in the first answer) regarding 'הני נמי מקלקלין את הקרקע ויזיק לכותל לכשיבנה' that גפת וכו' that תוספות!²¹

[Additionally תוספות there writes (at the very end of תוספות) that the reason רבא gives of 'כל מרא וכו' is only אליבא דר"י but not אליבא דרבנן. However, from our תוספות it is evident that this reason applies even according to the רבנן?!]

---

¹⁹ See footnote # 12.

²⁰ יז,ב ד"ה מרחיקין.

²¹ See נחלת משה.